Lietas Nr.140011613
102AA-0006-14/8

SPRIEDUMS

Kurzemes apgabaltiesas

Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

Tiesnesis referents K.Stārasts

tiesneši I.Rozīte, S.Mertena

Liepājā 2014.gada 27.janvārī rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **/Pers.A/**, /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.^{16}panta piektās daļas un 149.^{4}panta četrpadsmitās daļas, sakarā ar /Pers.A/ apelācijas sūdzību par Ventspils tiesas 2013.gada 5.novembra spriedumu.

Tiesas kolēģija, pārbaudot lietas materiālus,

konstatēja

2013.gada 20.maijā Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas jaunākais inspektors /Pers.B/ sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA991383 (turpmāk – Protokols), par to, ka 2013.gada 20.maijā plkst.21.25 Ventspilī, Lauku ielas 5, stāvlaukumā virzienā no Lauku ielas uz Brīvības ielas pusi /Pers.A/, vadot transportlīdzekli Opel Astra, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, uzbrauca stāvošai automašīnai MG ZT-T, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un pēc izraisītā ceļu satiksmes negadījuma atstāja notikuma vietu.

Protokolā norādīts, ka ar minēto pārkāpts Ceļu satiksmes noteikumu 50.1. un 4.punkts un izdarīts Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums *(lietas 14.lapa)*.

Ar Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Ventspils iecirkņa Kārtības policijas nodaļas priekšnieces /Pers.C/ 2013.gada 21.maija lēmumu Nr.VP3/PA991383 *(turpmāk – Sākotnējais lēmums)* par Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā un 149.^{4}panta četrpadsmitajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu nolemts uzlikt /Pers.A/ naudas sodu Ls 300 apmērā, atņemot visu kategoriju transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz vienu gadu *(lietas 15.lapa)*.

Nepiekrītot ar Sākotnējo lēmumu piemērotajam sodam, /Pers.A/ iesniedza sūdzību augstākā iestādē, un ar Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja *(turpmāk – Iestāde)* 2013.gada 2.jūlija lēmumu Nr.20-19/174 *(turpmāk – Lēmums)* nolemts grozīt Sākotnējo lēmumu daļā par /Pers.A/ sodīšanu par Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā paredzēto pārkāpumu, uzliekot /Pers.A/ naudas sodu Ls 50 apmērā bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanas. Atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums daļā par /Pers.A/ sodīšanu pēc Latvijas APK 149.^{4}panta četrpadsmitās daļas *(lietas 25.-27.lapa)*.

Par Lēmumu /Pers.A/ Ventspils tiesā iesniegusi sūdzību, lūdzot Lēmumu atcelt un lietvedību izbeigt. Sūdzībā norāda, ka nav izraisījusi ceļu satiksmes negadījumu, tāpēc nav saucama pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.^{16}panta piektās daļas. Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā paredzēto pārkāpumu var izdarīt tikai ar nodomu. Lai konstatētu, ka persona ir atstājusi negadījuma vietu, jākonstatē, ka persona par negadījumu ir zinājusi, bet apzināti atstājusi negadījuma vietu un nav par to ziņojusi policijai. Braucot atpakaļgaitā, nav sajutusi nekādu sitienu vai sadursmi ar kādu stāvošu automašīnu, tāpēc nezināja un nevarēja paredzēt, ka noticis ceļu satiksmes negadījums. /Pers.A/ uzskata, ka viņas darbībās nav Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā paredzētais administratīvā pārkāpuma sastāvs. Iestādes secinājums, ka minēto pārkāpumu var izdarīt aiz neuzmanības, ir kļūdains.

/Pers.A/ ir šaubas, ka negadījums vispār noticis, jo sadursmes gadījumā bija jābūt palikušām kaut kādām pēdām, bet uz /Pers.A/ automašīnas nekādas pēdas vai bojājumi netika atrasti. Nekādus bojājumus /Pers.A/ nav redzējusi arī uz automašīnas MG ZT-T, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kad policija viņu aizvedusi pie /Pers.D/ uz Inženieru ielu. Nav saprotams, kāpēc policijas darbinieks uzreiz ir atzinis, ka ir noticis ceļu satiksmes negadījums, ja vēl nebija zināms, vai ir radušies zaudējumi, lai to kvalificētu pēc Ceļu satiksmes likuma 1.panta *(lietas 4.lapa)*.

Ar 2013.gada 4.novembra Ventspils tiesas spriedumu, pēc lietas izskatīšanas tiesas sēdē, atstāts negrozīts Iestādes Lēmums, bet /Pers.A/ sūdzība noraidīta *(lietas 38.lapa)*.

Pirmās instances tiesa sadursmes sajušanu ar citu transportlīdzekli ir vērtējusi kā ļoti subjektīvu notikušā uztveres momentu, jo lietas materiāli liecina, ka sadursmes rezultātā cietušajai automašīnai nav nodarīti būtiski bojājumi. Pirmās instances tiesa nav apšaubījusi /Pers.D/ paskaidrojumu, kura bija notikušā aculieciniece. /Pers.D/ paskaidrojusi, ka 2013.gada 20.maijā plkst.21.25, izejot no savas darba vietas /adrese/, redzējusi, ka kāda sieviete ar automašīnu Opel Astra, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, stāvvietā divas reizes uzbraukusi viņas automašīnai un aizbraukusi no notikuma vietas.

Tiesa konstatējusi atsevišķus procesuālus pārkāpumus dokumentu noformēšanā, ko pieļāvuši policijas darbinieki. Lietas 8.lapā ir neatrunāts automašīnas reģistrācijas numura labojums, bet tomēr šie trūkumi neliedz objektīvi izskatīt lietu. Tiesību teorijā ir pieņemts procesuālos pārkāpumus iedalīt būtiskajos un nebūtiskajos. Pie būtiskajiem tiek pieskaitīti tādi, kuriem ir iespējama cēloņsakarība starp procesuālās normas pārkāpumu un procesa rezultātu (tā saucamais rezultātu ietekmējošas procesuālās normas pārkāpums). Tiesa konkrēto pārkāpumu atzinusi par maznozīmīgu *(lietas 38.lapa)*.

Par Ventspils tiesas spriedumu /Pers.A/ iesniegusi apelācijas sūdzību, lūdzot to atcelt un administratīvā pārkāpuma lietu izbeigt sastāva trūkuma dēļ. Sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka Ventspils tiesa nav motivējusi ar kādiem pierādījumiem ir pierādīta /Pers.A/ vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pēc Latvijas APK 149.^{16}panta piektās daļas.

Tiesa faktiski ir atzinusi par ticamiem /Pers.A/ paskaidrojumus, ka braucot atpakaļgaitā no stāvlaukuma, sitiens vai sadursme ar kādu no stāvošajām automašīnām nav sajūtama, līdz ar to nebija zināms un nebija iespējams paredzēt, ka ir noticis ceļu satiksmes negadījums. Zināmā mērā piekrīt tiesas secinājumam, ka, iespējams, kaut kāds neliels un tikai viens kontakts varēja būt ar cietušo automašīnu (kuru /Pers.A/ nesajuta un neredzēja). Tomēr nevar piekrist tiesas secinājumam, ka ir vainīga pēc Latvijas APK 149.^{16}panta piektās daļas. Minēto pārkāpumu var izdarīt tikai ar nodomu, proti, lai konstatētu, ka ir atstāta negadījuma vieta, ir jākonstatē, ka persona ir zinājusi par notikušo, bet apzināti atstājusi negadījuma vietu un nav ziņojusi par to policijai.

Administratīvo pārkāpumu lietās ir jāievēro nevainīguma prezumpcijas princips. Nav pierādījumu faktam, ka /Pers.A/ ir zinājusi par izraisīto ceļu satiksmes negadījumu. /Pers.A/ vaina Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā nav pierādīta.

Spriedumā norādītie policijas darbinieku pārkāpumi ir būtiski, jo /Pers.D/ paskaidrojumā ir neatrunāts automašīnas reģistrācijas numura labojums, kas norāda, ka viņa varēja kļūdīties par iespējamās vainīgās automašīnas reģistrācijas numuru.

Policijas darbinieks, sastādot ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolu neatbilstoši likuma prasībām, varēja pierakstīt /Pers.A/ automašīnas numuru vadoties no CSDD datu bāzes. Automašīna Opel Astra baltā krāsā nav vienīgā Ventspilī un Latvijā. Arī ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokola sastādīšana, pārkāpjot noteikto kārtību, norāda uz lietas izskatīšanas neobjektivitāti, kas būtiski aizskar tiesības uz aizstāvību *(lietas 39.-40.lapa)*.

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā Sprieduma pamatojumu,tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums, lestādes lēmums ir atstājami negrozīti, bet /Pers.A/ sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšanu pēc ceļu satiksmes negadījuma, pārkāpjot noteikto kārtību. Par minētā pārkāpuma izdarīšanu (..) cita transportlīdzekļa vadītājam uzliek naudas sodu no piecdesmit līdz piecsimt latiem un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz laiku no trim mēnešiem līdz diviem gadiem vai bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanas (redakcijā uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi).

Savukārt Latvijas APK 149.^{4}panta četrpadsmitajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par citu šajā kodeksā neminētu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu. Par minētā pārkāpuma izdarīšanu izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam piecu latu apmērā (redakcijā uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi).

Latvijas APK 7.pants nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktā kārtībā, un lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Latvijas APK 243.pants paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Tiesas kolēģija secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Tiesas kolēģija, izvērtējot lietā savāktos pierādījumus, secina, ka nav pamata neticēt /Pers.D/ sniegtajiem paskaidrojumiem un informācijai par ceļu satiksmes negadījuma iemesliem. /Pers.D/ uzreiz pēc ceļu satiksmes negadījuma izsauca Valsts policiju, lai tā fiksētu notikušā apstākļus. /Pers.A/ nav norādījusi uz kādiem ticamiem un pārbaudāmiem pierādījumiem, kas liktu apšaubīt /Pers.D/ sniegto paskaidrojumu ticamību. Kā arī /Pers.A/ atzīst, ka Protokolā norādītajā laikā un vietā veica atpakaļgaitas manevru, norādot, ka sadursmi nav sajutusi.

Apstākli, ka ceļu satiksmes negadījums ir noticis un tā rezultātā ir radušies zaudējumi personas mantai, t.i., /Pers.D/ vadītajam transportlīdzeklim, savstarpēji saskanīgi apliecina ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokols Nr.EZ274135, kurā norādīts, ka transportlīdzeklim MG-ZT-T, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, bojājumi ir 60 – 70 cm augstumā no ceļa seguma virskārtas, 2013.gada 20.maija transportlīdzekļu apskates protokols, kurā transportlīdzeklim Opel Astra, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, konstatēti sekojoši ārējie bojājumi – bojāts (saskrāpēts) transportlīdzekļa aizmugurējais atdurstienis kreisajā pusē aptuveni 65 cm augstumā no seguma virskārtas. Minēto apliecina arī AAS /Nosaukums/ iesniegtais transportlīdzekļa apskates protokols Nr.446396/457039, kurā arī konstatēts, ka transportlīdzeklim MG-ZT-T, /reģistrācijas numurs/, ir bojātas aizmugurējās (gala) durvis un aizmugurējais bamperis. /Pers.A/ lietā nav iesniegusi nevienu pierādījumu, kurš tiesas kolēģijai radītu pamatotas šaubas par to, ka iepriekš minētie pierādījumi neatspoguļo patieso situāciju.

Tiesas kolēģija secina, ka minētais pārliecinoši pierāda, ka /Pers.A/, izpildot atpakaļgaitas manevru Protokolā norādītajā laikā un vietā, ir izdarījusi uzbraukumu stāvēšanai novietotajam transportlīdzeklim MG-ZT-T, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kā rezultātā ir nodarīti zaudējumi personas mantai.

No Latvijas APK 9.panta pirmās daļas izriet, ka personas vaina ir jebkura administratīvā pārkāpuma sastāva elements. Lai konstatētu administratīvā pārkāpuma sastāvu, ir jākonstatē arī personas subjektīvā attieksme – nodoms vai neuzmanība.

Augstākās tiesas Senāts ir atzinis, ka Latvijas APK 149.^{16}panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma objektīvo pusi raksturo darbības, atstājot negadījuma vietu pēc objektīvi notikuša negadījuma. Tas ir formāls sastāvs, proti, nav jāvērtē, vai tā rezultātā ir iestājušās kaitīgas sekas, kas izslēdz vērtēt personas attieksmi pret darbības sekām, kā to burtiski paredz Latvijas APK 10. un 11.pants. Līdz ar to vērtējama tikai personas attieksme pret savu darbību raksturu. Izvērtējot pārkāpuma – ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšana – būtību, secināms, ka pārkāpumu raksturo personas attieksme pret tās veiktajām darbībām – negadījuma vietas atstāšanu, pārkāpjot likumā noteikto kārtību. Senāta ieskatā, lai konstatētu vainojamu darbību, jākonstatē, ka persona apzinājās, ka noticis ceļu satiksmes negadījums. Vienlaikus tiesai ir jāvērtē vai konkrētajā gadījumā pastāv kādi objektīvi apstākļi, kas liedza konstatēt ceļa satiksmes negadījuma esamību. Bez tam dotie apstākļi nevar būt atkarīgi no personas psiholoģiskā stāvokļa, juridiskās informētības un citiem subjektīviem iemesliem *(skat.Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 13.decembra spriedums lietā Nr.SKA-584)*.

Ņemot vērā, ka tiesas kolēģija atzinusi par pierādītu, ka /Pers.A/, vadot automašīnu Opel Astra, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, atpakaļgaitā, uzbrauca /Pers.D/ transportlīdzeklim MG ZT-T, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, izraisot ceļu satiksmes negadījumu, tad ir jānoskaidro, vai pastāvēja kādi objektīvi apstākļi, kas liedza /Pers.A/ konstatēt konkrētā ceļu satiksmes negadījuma esamību.

Tiesas kolēģija atzīst, ka /Pers.A/ kā transportlīdzekļa vadītājai bija jābūt rūpīgai un uzmanīgai, jo veicot atpakaļgaitas manevru redzamība ir ierobežota. Izvērtējot abiem transportlīdzekļiem konstatētos bojājumus, tiesas kolēģija secina, ka /Pers.A/ bija jāsajūt sadursme un jārīkojas atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumos noteiktajai kārtībai, proti, neatstāt negadījuma vietu. Turklāt, kā izriet no /Pers.D/ paskaidrojumiem, tad /Pers.A/ iebraukusi automašīnā divas reizes. /Pers.A/, kā transportlīdzekļa vadītāja nav rīkojusies atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 10.punktam. Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesas kolēģijai rodas pamatotas šaubas par to, vai /Pers.A/ tiešām nesajuta sadursmi starp transportlīdzekļiem. /Pers.A/ sniegtos paskaidrojumus attiecībā par notikušā apstākļiem, tiesas kolēģija vērtē kritiski, jo tie sniegti tā, lai būtu iespējams izvairīties no eventuālās administratīvās atbildības.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka /Pers.A/ pamatoti saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.^{16}panta piektās daļas un 149.^{4}panta četrpadsmitās daļas, galīgo sodu nosakot atbilstoši Latvijas APK 35.panta otrajā daļā noteiktajai kārtībai.

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.^{22}panta, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, tiesas kolēģija

nosprieda

atstāt negrozītu Ventspils tiesas 2013.gada 5.novembra spriedumu, bet **/Pers.A/** apelācijas sūdzību **noraidīt**.

Spriedums nav pārsūdzams.

Motivēts spriedums sastādīts un pieejams **no 2014.gada 7.februāra.**

Tiesnesis referents K.Stārasts

Tiesnese I.Rozīte

Tiesnese S.Mertena